

26. Nov. 1842

FACTS

Date:

26. Nov. 1842

Page number:

Dagbog A, side 94-96

TRANSCRIPTION

26 Nov.

Moder¹ er idag ikke rask, hun har lagt sig; vi have det Haab, at det kun er hendes sædvanlig slemme Hovedpine. Stakkel! hun er meget bekymret for Joachim.² Hun føler vel neppe de Byrder hun maa bære, aldrig hører jeg hende klage over at Livet er hende glædetomt. Hendes Hænder, som før var bløde hærdes ved det haarde Arbeid, hun maa gjøre, ja, en Karl, som forleden hjalp hende, og som har •95• kjendt hende paa Frederiksværk, og maaskee der modtaget Godt af hende, sagde: Kors! hvad Fruen nu maa gaae! Saaledes gaaer Dagene hen ikke uden at vi maa savne ham, der dog ikke lod os savne Beqvemmelighed, ihvorvel han kun havde Lidet at give af. I Krogen ved Vinderød Kirke saae jeg de sænkede hans Kiste ned, der hviler han i Fred, og Gud har været ham en naadig Dommer.

– – – Hvad skrev jeg igaar? Gud hjælpe mig, skulde min Lykke afhænge af saa matte Ord; men stod jeg for hende,³ da behøvedes intet Ord og hun skulde dog læse Spørgsmaalet i mit Øie. – Mine glade Dage blive færre og færre – jeg gjorde mig en Glæde af at male et lille Skovparti,⁴ strax de første Dage, jeg var flyttet hertil,⁵ og troede ret deri at lægge min hele Stemning; hvor tit har jeg ikke siddet i den kjære Vinderød Skov eller paa Højbjerg og vel mægtigt følt Naturens Trøst i den dybe, dæmrende Dal lige nedenfor Carlsgave Allee, hvor tit sad jeg ikke der, naar noget gik mig imod. Jeg kunde da reise mig og være bedre tilmode, thi Naturen havde paa disse Steder en Alvor og Ro, der deals harmonerede med min egen Stemning og tilmed var istand til at mildne den. Noget saadant tænke jeg paa, men blev igjen nedslaaet, da Høyen⁶ paa sin Forelæsning yttrede, at saaledes tænke de unge Kunstnere tit: at de male af en indre Trang, naar de kun i Virkeligheden gjøre et Studie. Jeg har jo aldrig søgt i Skovenes Dybder Motiver til mine Malerier, og dette kan •96• da vel ikke komme over: et kludderagtigt Forsøg. O, hvad er vel det Hele, naar vi gaae med Ormen i Hjertet, den, der gnaver paa vor Moralitet, den gnaver ogsaa paa vort Livs Lykke. –

¹ Cathrine (Trine) Lundbye, f. Bonnevie (1792-1863).

² Lundbyes yngste lillebror, Joachim E. Lundbye (1826-1897), der klarede sig dårligt i skolen.

³ Louise Marie Neergaard (1816-1895).

⁴ Ejer ukendt, muligvis ikke bevaret (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 128a).

⁵ Lundbye havde en måned forinden fraflyttet sit lejede værelse hos kontrollør Schoubye på Frederiks Hospital og var flyttet hen hos sin mor i Kastellet.

⁶ Kunsthistoriker N.L. Høyen (1798-1870).

94 | det være syndigt at give forstyrende ind: Dens Hs. Jy har
 troet af denne Vinders Gader at hvide, ja, meget mere, Jy har
 Armod og Mangel maaskee i vente — det kan Jy naturlig see
 imøde for Jy har faldt at kinstarens Liv er dog rigt.
 Denne Hjedsom og et ærligt Hjerte er, hvad Jy har at hvide
 Dem, det er nok til at skabe den høieste Lykke som Jorden
 kan give, den Fattiges Lykke er ikke ringere end den Riges.
 Jy kan saa daarlige skigule mit, hvad der foregaaer i mit
 Indre, at de sikkert alt maa have bemærket, at Jy blev
 glad, naar de traadte ind, ~~deklarerer sig~~ ~~deklarerer sig~~ ~~deklarerer sig~~
~~deklarerer sig~~ naar de henvendte Dem til mig, naar Jy torde sidde
 ved Siden af Dem og tegne. Denne Glæde har Jy aldrig
 faldt ved nogen anden Riges Hæderelse, og det traer Jy er
 Hjertelighed, saa seer og uskyldig, at Jy dem selv tor bygge
 min Tæmtils Lykke. Jy har været tilfreds og lyfhelig ved
 hvad Hjelpeens Hånd har tildeelt mig; men Jy kan næsten
 ikke fatte denne Tanke: at Louise Mergens vil kalde sig
 min. Hvor skal Bøstet rumme en saadan Trængsel?
 — O, Gud! en saadan Trængsel skal aldrig spren-
 ge mit bekjendte Bøst. Alen er for god — Jy er for sød.

26 Nov.

26 Nov.

Madre er idag ikke rask, Min har lagt sig; vi have det
 Raab, at det kun er hendes sædvanlige skæmmes Blodet pine.
 Hekkel! Min er meget bekymret for Frachim. Min føles vel
 næppe de Bøstet Min maa være, aldrig høres Jy hendes de-
 gle over at Læst er hendes glædetomt. Hendes Bløder, som
 for var bløder hendes ved det hørende Arbeid, Min maa gjø-
 re, ja, en Kærl, som forleden hjælp hende, og som har

hjemt hende paa Frederiksberg, og maaskee der maatte
gaa af hende, sagde. Hov! Hvad Frøen nu maa gaae! 95
Sledes gaar Sagen hen ikke inden at vi maa sune
ham, for der dog ikke lad os sune Begremlighed, hvor-
vel han kun havde Lidet at give af. Skagen ved Vinder-
sod virker saer paa de sandede hans kiste med, der venter
ham i Fred, og Gud har været ham en naadig Dammes.
— — Hvad skrev du i gaar? Gud hjælpe mig, skulde
min Lykke afhænge af saa smalle Ord; men stod du for
hende, da behøvedes intet Ord og hun skulde dog have
Springmaalet i mit Piv. — Mine glade Dage blive for-
ne og færre — du gjorde mig en Glæde af at male et
lille Skulptur, strax de første Dage, du var pligtet her-
til, og troede vel deri at lægge min hele Stemning;
hvor til har du ikke siddet i den kjære Vindersod Skov
eller paa Kløjben og vel inderligt følt Naturens Trøst
i den Lyk, dæmende Dal lige nedenfor Carlsberg
Allee, hvor til sad du ikke der, naar noget gik mig i-
mod. Du kunde da vise mig og være bedre tilmode, thi
Naturen havde paa disse Steder en Alvor og Ro, der dels
harmonerede med min egen Stemning og tilmed var
i stand til at mildne den. Noget Laadant tænkte du paa,
men blev igjen nedslaaet, da pløien paa sin Troels
mig op, at saaledes tænke de unge Kunstnere til.
at de male af en sande Trang, naar de kun i Virke-
ligheden gøre et Studie. Du har jo aldrig sagt i Skov-
nes Lyk og Motiver til mine Malerier, og dette kan

96 da vel ikke kommer over: et blødderagtigt Fersk.
O, hvad er vel det pæle, naar vi gaae med Comen
i Hjertet, den, der graver paa vor Moralitet, den
graver og saa paa vor Lids Lykke. —

29. Nov.

En Dyrsmaler naar det sætte sig ind i Dyreriget, inden det vil
hans Antidier blive kalde og døde. Jeg griber derfor med Dyrer-
lyst Lideligheden, naar den gives til at see, naar man sammen
med kreaturer. En svær Tyr skulde idag slægtes hos Friedwaldt,
og jeg gik derfor i gaar Eftermiddags i et grueligt Fersk til fagers
berg. Blot for at see Minkenngen af det bedrøvelse Gøding, og dog
er jeg ingen Ven af slige Døds-scener, kan ikke engang net godt tænke
at see Blod, Mis-handlinger af Dyr, store eller smaa, til Gavn
eller Skade. Denne svære Tyr har jeg selv tegnet, har seet den indvirk-
le de svære Lemmer og det elverlige Lidelag, der ikke rigtig godt
tillad andre end en hornhalsk Nigter at passe den; den samme
Nigter var indvirkelig beraget: den har aldrig gjort mig nogen
Fortrød og nu naar jeg dog lette den hen, naar den skal bindes.
Med en indvirkelig Følelse betragtede jeg dens sidste korte Vandring og
Tilberedelse. Med nogen Varsomhed og med mange Også Ods-
lagde man den et Par fersk vartide Strikker om Halsen og harit
blavedet tæt til en indrammet Ring, harit den derpaa et Klæde
for Dinene; men da dette faldt af, lagde jeg Merke til at Slagteren
halvt Ogen beg ved sig, som om Tyren ved Signet af den skulde
kunne fortænde nogen Tanke om, hvad der foretog sig.
Bag Klædene faldt det svære Blug, og i samme Nid styrtede Signet
med et Medtryk af Lærte, og jeg kan bedne siges Gid, i Afsæt
Lær som altid giver en vald som Lær noget madselsfaldet. Fosten